Kulturutskottets betänkande

1979/80:19

med anledning av motion om bevarande av värdefulla äldre vägmiljöer

Motionen

I motionen 1978/79:727, vars behandling på förslag av kulturutskottet i betänkandet 1978/79:34 uppskjutits till riksmötet 1979/80, har Tore Nilsson (m) yrkat att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla om vidtagande av åtgärder för bevarande av värdefulla vägmiljöer från äldre tid.

Motionären konstaterar att de gamla vägarna i landet i viss utsträckning skyddas av fornminneslagstiftningen. Han anser dock att det inte gjorts tillräckligt för att bevara värdefulla vägmiljöer och nämner flera exempel på gamla sådana miljöer som är värda att bevara.

Utskottet

I och med att kulturminnesvården på senare år alltmer inriktats mot kulturlandskapet som helhet har ett ökat intresse ägnats de äldre vägarna i landet. Detta har bl. a. resulterat i att väginventeringar genomförts i några län. Därmed har i dessa län erhållits en värdefull förbättring av kunskapsunderlaget i fråga om de äldre vägmiljöerna, men såvitt gäller landet i dess helhet återstår mycket att göra.

Gällande lagar inom olika områden – fornminneslagen, byggnadsminneslagen, naturvårdslagen och väglagen – ger f. n. vissa möjligheter att tillgodose kulturminnesvårdens intresse av att säkerställa karakteristiska vägmiljöer i kulturlandskapet, men dessa möjligheter är inte tillräckliga. Utskottet förutsätter att riksantikvarieämbetet närmare överväger de frågor om inventering, säkerställande och vård av äldre vägmiljöer som aktualiserats genom motionen. Samråd bör därvid lämpligen sökas med vägverket och naturvårdsverket med sikte bl. a. på att skapa lämpliga former för ett samarbete mellan kulturminnesvårdens och naturvårdens myndigheter och vägmyndigheterna. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att bostadsdepartementets rapport (SOU 1979:54) Hushållning med mark och vatten 2 markerar betydelsen av en samordning mellan kulturminnesvårdens och naturvårdens insatser för bevarande av kulturlandskapet. I rapporten framhålls samtidigt att en särskild lagstiftning med möjlighet att bilda kulturreservat eller kulturminnesvårdsområden erfordras för de fall där naturvårdsintresset är otillräckligt för att utnyttja naturvårdslagens instrument.

Med hänsyn till vad utskottet anfört om närmare överväganden inom riksantikvarieämbetet och samråd mellan detta ämbetsverk och andra

berörda myndigheter anser utskottet inte att det finns anledning för riksdagen att hos regeringen begära särskilda åtgärder i enlighet med yrkandet i motionen 1978/79:727, som därför avstyrks.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1978/79:727.

Stockholm den 20 november 1979

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Karl-Eric Norrby (c), Tore Nilsson (m), Åke Green (s), Kerstin Anér (fp), Tyra Johansson (s), Ingrid Diesen (m), Lars-Ingvar Sörenson (s), Olle Eriksson (c), Hans Alsén (s), Lars Ahlmark (m), Catarina Rönnung (s), Anna Eliasson (c), Kerstin Andersson i Kumla (s) och Bertil Hansson (fp).

GOTAB 62981 Stockholm 1979